

[Domovská Stránka](#) > ... > [Vaše Práva](#) > [Obete Trestného Činu](#) > [Práva Obetí – Podľa Krajín](#) > 1 – MOJE PRÁVA
POČAS VYŠETROVANIA TRESTNÉHO ČINU

1 – MOJE PRÁVA POČAS VYŠETROVANIA TRESTNÉHO ČINU

[Ako a kde môžem oznámiť trestný čin?](#)

[Ako môžem sledovať činnosť orgánov po tom, čo som oznámil trestný čin?](#)

[Ako sa môžem zúčastniť na vyšetrowaní trestného činu?](#)

[Aké sú moje práva ako svedka?](#)

[Som maloletý. Mám dodatočné práva?](#)

[Aké informácie môžem získať od polície alebo od organizácií na pomoc obetiam počas vyšetrowania trestného činu?](#)

[Môžem dostať právnu pomoc?](#)

[Ako môžem získať ochranu, ak som v nebezpečenstve?](#)

[Na aké služby a pomoc mám počas vyšetrowania trestného činu nárok?](#)

[Existujú možnosti na dosiahnutie zmiery alebo začatie mediácie medzi páchatelom a mnou?](#)

[Ako bude môj prípad pokračovať po ukončení vyšetrowania?](#)

[Môžem sa odvolať v prípade, ak bol môj prípad uzavretý bez toho, aby sa dostal na súd?](#)

[Som cudzinec. Akým spôsobom sú chránené moje práva a záujmy?](#)

[Ďalšie informácie](#)

Ako a kde môžem oznámiť trestný čin?

Trestný čin môžete oznámiť miestnej polícii, najlepšie v mieste, kde k nemu došlo. V prípade núdze sa môžete vždy obrátiť na políciu na telefónnom čísle 112. Ak nejde o núdzovú situáciu, môžete sa obrátiť na najbližšiu policajnú stanicu. Adresy policajných staníc sú uvedené na webovej lokalite miestnej polície v [holandskom](#) a vo [francúzskom jazyku](#).

Ak ste belgický občan alebo rezident (napríklad ak ste dostali trvalý pobyt v Belgicku), môžete niektoré drobné trestné činy (napríklad vandalizmus, krádeže v obchode a krádeže bicykla) nahlásiť on-line v [holandskom](#), vo [francúzskom](#) alebo v [nemeckom jazyku](#). Každý vrátane turistov navyše môže nahlásiť internetový trestný čin on-line prostredníctvom osobitnej webovej lokality, ktorá je k dispozícii v [holandskom](#), vo [francúzskom](#), v [nemeckom](#) a [anglickom jazyku](#).

Niektoré trestné činy možno stíhať len v prípade, že obeť podá trestné oznámenie (napríklad prenasledovanie, ohováranie a urážky na cti).

Trestný čin nemusíte nahlásiť ihneď, ale je vo vašom záujme, aby polícia mala čo najskôr k dispozícii podrobné informácie o skutočnostiach a okolnostiach trestného činu a prípadnej škode alebo ujme na zdraví, ktoré ste utrpeli. Takisto by ste mali mať na pamäti, že po určitom čase už orgány nebudú môcť začať trestné stíhanie. Táto premlčacia doba je stanovená zákonom a líši sa v závislosti od trestného činu v rozmedzí od šiestich mesiacov do pätnástich rokov.

Polícia vás vypočuje a vyhotoví úradný záznam. Počas výsluchu máte viacero práv, ktoré naďalej platia, aj keď neskôr podáte ďalšiu výpoveď. Bez ohľadu na to, či ste vypočúvaný ako obeť alebo svedok, vám policajný úradník musí pred výsluchom vysvetliť, že:

- môžete požiadať, aby sa všetky otázky a odpovede zaznamenali vašimi vlastnými slovami,
- môžete požiadať o vykonanie určitého vyšetrovacieho úkonu alebo o výsluch konkrétnej osoby,
- vaša výpoveď sa môže použiť ako dôkaz na súde,
- môžete bezplatne dostať kópiu záznamu z vášho výsluchu. O túto kópiu musíte požiadať na konci výsluchu. Vo väčšine prípadov dostanete kópiu ihneď.

Ak hovoríte iným jazykom ako tým, v ktorom sa vedie konanie, polícia vám zabezpečí profesionálneho tlmočníka okrem prípadu, keď policajný úradník dokáže spísať vašu výpoveď vo vašom jazyku alebo keď vás požiada, aby ste výpoveď napísali vo svojom jazyku sami.

Vaša výpoveď bude súčasťou úradného záznamu, ktorý môže zahŕňať tieto informácie:

- vaše meno, adresu, telefónne číslo a prípadnú e-mailovú adresu,
- podrobnosti trestného činu – kto sa na trestnom čine podieľal, kde, kedy a čo sa stalo, aké dôsledky pre vás z toho vyplývajú,
- kontaktné údaje prípadných svedkov,
- opis zúčastnených osôb vrátane výšky, postavy a oblečenia – veľmi užitočné sú aj informácie ako vek, farba vlasov a účes, prízvuk a všetky charakteristické rysy, ako sú bradavice, jazvy, tetovania či materské znamienka,
- všetky zranenia, ktoré ste utrpeli (lekár vám môže napísať lekársku správu, ktorú môžete dať polícii aj niekoľko dní po spísaní prvotného záznamu), pričom svojho lekára môžete požiadať aj o potvrdenie o práceneschopnosti,
- akékoľvek iné (fyzické) škody na majetku, ktoré ste utrpeli (je užitočné všetky škody odfotografovať).

Vo svojej výpovedi môžete tiež uviesť, či potrebujete nejaký druh praktickej, sociálnej, psychologickkej alebo právnej pomoci.

Polícii by ste mali poskytnúť kópie všetkých dokumentov, pretože originálne dokumenty môžete potrebovať neskôr, napríklad ak sa obrátite na poisťovňu.

Ak ste sa stali obeťou sexuálneho násillia, váš výsluch sa podľa možnosti uskutoční v osobitnej miestnosti, ktorá poskytuje potrebné súkromie.

Polícia vo väčšine prípadov pošle úradný záznam (*proces-verbaal/procès-verbal*) prokuratúre (*parket/parquet*). Prokurátor potom rozhodne, či polícia má alebo nemá začať vyšetrovanie. Vyšetrovanie môže viesť buď prokurátor (*procureur des Konings/procureur du Roi*) (štandardné vyšetrovanie (*opsporingsonderzoek/enquête pénale*)), alebo v zložitejších prípadoch či v prípadoch vyžadujúcich opatrenia, ktoré viac zasahujú do súkromia, ako sú domové prehliadky, vyšetrojúci sudca [súdne vyšetrovanie (*gerechtelijk onderzoek/instruction judiciaire*)]. V niektorých prípadoch sa polícia môže rozhodnúť začať vyšetrovanie z vlastného podnetu. V takom prípade pošle úplný spis prokuratúre, ktorá prijme ďalšie opatrenia [policajné vyšetrovanie (*ambtshalve politioneel onderzoek/enquête policière d'office*)]. V prípade niektorých drobných trestných činov (napr. krádež bicykla) a v závislosti od okolností (napr. ak páchatel nezanechal žiadne stopy) polícia vyhotoví zjednodušený úradný záznam [*vereenvoudigd proces-verbaal (VPV)/procès-verbal simplifié*]. Zjednodušený úradný záznam zostane na policajnej stanici a nepošle sa prokuratúre. Každý mesiac sa zoznam zjednodušených úradných záznamov pošle prokurátorovi, ktorý sa tak dozvie o vašej veci. Ak sa objavia akékoľvek nové informácie, ktoré môžu mať vplyv na vašu vec (napríklad ak sa podarí identifikovať páchatel'a trestného činu), úradný záznam sa pošle prokurátorovi a polícia vám to riadne oznámi.

Ako môžem sledovať činnosť orgánov po tom, čo som oznámil trestný čin?

Po nahlásení trestného činu dostanete dokument potvrdzujúci váš záznam. Bude obsahovať referenčné číslo vašej veci, meno policajného úradníka, ktorý vám pomohol, a kontaktné údaje prokuratúry (na ktorú sa môžete obrátiť kvôli sledovaniu vašej veci).

V tomto dokumente bude jasne uvedené, či sa váš záznam bude riešiť ako štandardný úradný záznam, policajné

vyšetovanie alebo zjednodušený úradný záznam.

Ako sa môžem zúčastniť na vyšetovaní trestného činu?

Ak v prípade trestného stíhania nepodniknete okrem vyhotovenia záznamu na polícii žiadne ďalšie kroky, prokurátor vás informuje len o dátume, čase a mieste súdneho pojednávania.

Ak chcete dostávať informácie o akýchkoľvek iných úkonoch vykonaných v súvislosti s vaším záznamom, máte zákonné právo zaregistrovať sa ako poškodený účastník konania (*benadeelde persoon/personne lésée*). Vyhlásenie, že ste poškodený účastník konania, môžete predložiť policajnému úradníkovi, ktorý vyhotovil úradný záznam, sekretariátu prokuratúry, na policajnej stanici alebo odoslaním doporučeného listu sekretariátu prokuratúry, a to buď osobne, alebo prostredníctvom advokáta. Vzor tohto vyhlásenia dostanete spolu s dokumentom potvrdzujúcim vyhotovenie záznamu.

Ako poškodený účastník konania budete dostávať písomné informácie o rozhodnutiach prokurátora (napríklad rozhodnutie o zastavení konania a jeho dôvody alebo rozhodnutie o začatí súdneho vyšetovania) a o dátume prípadného konania na príslušnom súde. Budete mať aj právo pridať do spisu dokumenty, ktoré považujete za užitočné. Navyše budete mať aj právo požiadať o nahliadnutie do spisu a získať jeho kópiu.

Ak si chcete uplatniť nárok na náhradu škody alebo získať ďalšie práva, musíte si uplatniť nárok ako **občiansky účastník trestného konania**¹ (*burgerlijke partij/partie civile*). Môžete to urobiť predložením príslušného výslovného vyhlásenia osobne alebo prostredníctvom svojho advokáta v ktorejkoľvek fáze konania. Ako občiansky účastník konania môžete požiadať aj o nahliadnutie do spisu a získať jeho kópiu, požiadať o dodatočné vyšetrovacie úkony, uplatniť si nárok na náhradu škody, podať odvolanie proti prijatým rozhodnutiam a dostávať informácie o väzbe páchateľa.

Ako občiansky účastník trestného konania alebo poškodený účastník konania budete mať právo byť pri kontakte s orgánmi zastúpený advokátom. Vyšetovanie je v Belgicku dôverné, takže nie je možné, aby ste sa na ňom zúčastnili (napríklad na výsluchu podozrivého), s výnimkou návštevy miesta činu s cieľom vykonať rekonštrukciu. V takom prípade občiansky účastník konania môže byť prítomný.

Nemáte povinnosť sami dokazovať existenciu trestného činu ani vinu páchateľa.

V tejto fáze trestného konania nie je možné nahradiť vašu stratu alebo škodu.

Po poslaní úradného záznamu prokuratúre a začatí trestného stíhania už nemôžete zastaviť trestné konanie. Platí to aj v prípade, že trestný čin možno stíhať len po oznámení obeťou, čo je napríklad prípad prenasledovania.

Aké sú moje práva ako svedka?

Počas vyšetovania budete s najväčšou pravdepodobnosťou vypočutý ako svedok (*getuige/témoin*).

Ak sa ako svedok cítite ohrozený (ako aj členovia vašej rodiny a príbuzní), môžete za určitých okolností využiť tieto opatrenia na ochranu svedkov:

- poradenstvo o preventívnych opatreniach a pomoc pri ich vykonávaní,
- preventívne policajné hliadky,
- záznam prichádzajúcich a odchádzajúcich telefónnych hovorov,
- poskytnutie tajného telefónneho čísla alebo mobilného telefónu na účely núdzových hovorov a chráneného evidenčného čísla pre vaše auto,
- fyzická ochrana a
- presťahovanie na obdobie najviac 45 dní.

Vo veľmi výnimočných prípadoch, napríklad ak ste sa stali obeťou alebo svedkom trestného činu spáchaného zločineckou organizáciou alebo mimoriadne závažného trestného činu, ako je únos maloletého alebo vražda, a uvedené opatrenia nie sú dostatočné na zaistenie vašej bezpečnosti, môžu sa prijať osobitné ochranné opatrenia. Patria medzi ne:

- presťahovanie na obdobie viac ako 45 dní a

- zmena totožnosti.

Môžete si uplatniť nárok na náhradu všetkých cestovných a ubytovacích nákladov, ktoré vám vznikli v súvislosti s vašou svedeckou výpoveďou v rámci vyšetrovania. Svedkovia môžu požiadať aj o poldennú náhradu za vymeškaný čas v práci. Tieto náklady sa hradia zo štátneho rozpočtu, ale v prípade, že obžalovaný bude uznaný vinným, bude ich musieť uhradiť on.

Ak vám bola poskytnutá ochrana alebo sa nezdržiavate v krajine, môžete byť vypočutý prostredníctvom videokonferencie alebo telekonferencie.

Som maloletý. Mám dodatočné práva?

Ak ste mladší ako 18 rokov a stali ste sa obeťou trestného činu, počas výsluchu máte tieto dodatočné práva:

- môžete požiadať, aby vás sprevádzala dospelá osoba, ktorú si zvolíte, a
- aby sa výsluch uskutočnil vo vhodnej miestnosti.

Aby sa predišlo viacnásobnému výsluchu, váš výsluch sa môže zaznamenať alebo nahráť ako videozáznam. Ak ste mladší ako 12 rokov, váš výsluch sa môže zaznamenať na video, ale musia vám to oznámiť vopred. Ak ste starší ako 12 rokov, váš výsluch sa môže zaznamenať na video, len ak s tým súhlasíte. Tieto výsluchy sa uskutočňujú v špeciálne vybavených miestnostiach.

Ak ste sa stali obeťou sexuálneho zneužívania, prostitúcie alebo pornografie, premlčacia doba, po uplynutí ktorej sa už trestný čin nemôže stíhať, začne plynúť až vtedy, keď dovърšíte vek 18 rokov.

Ak sa stanete obeťou trestného činu ako maloleté dieťa, polícia vás zároveň odkáže na špecializované centrum pre obeť týrania detí.

Budete tiež chránený pred zverejnením svojej totožnosti v médiách, čo znamená, že bude zakázané publikovať alebo šíriť fotografie, obrázky alebo iné materiály, ktoré by mohli odhaliť vašu totožnosť.

Aké informácie môžem získať od polície alebo od organizácií na pomoc obetiam počas vyšetrovania trestného činu?

Polícia vám poskytne informácie o:

- druhoch služieb alebo organizácií, na ktoré sa môžete obrátiť so žiadosťou o podporu,
- postupoch, ktoré sa vykonávajú po tom, ako ste vyhotovili záznam,
- požiadavkách na získanie náhrady škody.

Tieto informácie vám môžu byť poskytnuté formou letákov, brožúr alebo ústnou formou. Brožúry sú dostupné v troch úradných jazykoch (v [holandčine](#), vo [francúzštine](#) a v [nemčine](#)). V praxi sa ústne informácie môžu poskytnúť aj v iných jazykoch (napr. v angličtine).

Je dôležité vedieť, že o vývoji vašej veci budete v niektorých prípadoch informovaný len vtedy, ak ste sa zaregistrovali ako poškodený účastník konania alebo ak ste si uplatnili nárok ako [občiansky účastník trestného konania](#)¹. Platí to v týchto prípadoch:

- rozhodnutie prokurátora zastaviť konanie a dôvod tohto rozhodnutia,
- rozhodnutie prokurátora o postúpení veci vyšetrojúcemu sudcovi na účely súdneho vyšetrovania,
- rozhodnutie prokurátora navrhnúť páchatelovi priateľskú dohodu alebo mediáciu a
- dátum, kedy sa vaša vec dostane na súd,
- ako poškodený účastník konania alebo občiansky účastník konania navyše budete mať aj právo požiadať o nahliadnutie do spisu a získať jeho kópiu. Táto požiadavka sa musí adresovať prokuratúre alebo vyšetrojúcemu sudcovi v priebehu vyšetrovania.

Zo spisu môžete vyhotovovať kópie, ale za každú kópiu budete musieť zaplatiť poplatok (približne 0,25 – 0,50 EUR za kópiu). Ak však vašu vec prejednáva porotný súd (*hof van assisen/cour d'assises*), kópie sa poskytujú bezplatne.

Môžem dostať právnu pomoc?

Ak na začiatku potrebujete poradiť, môžete požiadať o primárnu právnu pomoc (*juridische eerstelijnsbijstand/aide juridique de première ligne*), v rámci ktorej advokáti poskytujú bezplatné právne poradenstvo v určitom čase v určité dni. V prípade potreby vás môžu odkázať na špecializovanú službu alebo organizáciu. Konzultácie prebiehajú v budovách súdov, na zmierovacích súdoch (*vrederecht/justice de paix*), v právnych centrách a na niektorých obecných úradoch atď. Právne centrum (*justitiehuis/maison de justice*) nájdete v každom súdnom okrese (ich kontaktné údaje sú k dispozícii vo [francúzskom](#) a v [holandskom jazyku](#)) alebo sa môžete obrátiť na jednu zo služieb na podporu obetí.

Ak potrebujete podrobné právne poradenstvo, pomoc a zastupovanie, musíte si najat' advokáta. V závislosti od vášho príjmu môžu byť tieto služby úplne alebo čiastočne bezplatné, a to prostredníctvom systému sekundárnej právnej pomoci (*juridische tweedelijnsbijstand/aide juridique de deuxième ligne*). Na bezplatné právne zastúpenie majú vždy nárok niektoré kategórie osôb v osobitných situáciách, ako sú napríklad maloleté deti alebo osoby s duševným postihnutím.

Ak chcete požiadať o sekundárnu právnu pomoc, musíte sa obrátiť na úrad právnej pomoci (*bureau voor juridische bijstand/bureau d'aide juridique*) (údaje vo [francúzskom](#) a v [holandskom jazyku](#)), ktorý sa nachádza v každej budove súdu. Budete musieť predložiť dokumentáciu, ktorá preukazuje, že patríte do jednej z osobitných kategórií alebo že máte nízky čistý príjem. Úrad do štrnástich dní rozhodne, či vašu žiadosť schváli, a pošle vám kontaktné údaje vášho prideleného advokáta. Takisto je možné požiadať advokáta podľa vlastného výberu, či je ochotný pracovať v režime sekundárnej právnej pomoci. Ak s tým advokát súhlasí, obráti sa vo vašom mene na úrad a požiada o schválenie vašej žiadosti.

Ak sú vaše finančné prostriedky skromné, za určitých okolností môžete v rámci právnej pomoci (*rechtsbijstand/assistance judiciaire*) požiadať o oslobodenie od niektorých trov konania (napríklad od odmien súdneho úradníka a nákladov na kópie z knihy dôkazov). Na to, aby ste mohli využiť túto možnosť, musíte podať návrh na úrad pre bezplatnú právnu pomoc na trestnom súde, ktorý sa touto vecou zaoberá. Ak už ste občianskym účastníkom trestného konania, môžete tento návrh predložiť písomne alebo ústne na trestný súd, ktorý sa touto vecou zaoberá.

Zároveň odporúčame, aby ste dôkladne skontrolovali podmienky svojej poisťky, či máte poistenie právnych výdavkov. Obráťte sa na svojho poisťovacieho makléra.

Ako môžem získať ochranu, ak som v nebezpečenstve?

Polícia zabezpečí vašu okamžitú bezpečnosť prijatím všeobecných bezpečnostných opatrení. Ak sa vzhľadom na výpoveď, ktorú ste podali alebo zamýšľate podať, cítite ohrozený a ste pripravený potvrdiť túto výpoveď na súde, ďalšiu ochranu vám môže poskytnúť Komisia na ochranu svedkov (*Getuigenbeschermingscommissie/ Commission de protection des témoins*). Ak sa prokurátor (v štandardnom vyšetrowaní) alebo vyšetrojúci sudca (v súdnom vyšetrowaní) domnieva, že potrebujete tieto ochranné opatrenia, pošle žiadosť Komisii na ochranu svedkov.

Ak ste sa stali obeťou znásilnenia alebo sexuálneho násillia, budete chránený pred zverejnením svojej totožnosti v médiách. Akékoľvek publikovanie alebo šírenie fotografií, obrázkov alebo iných dokumentov, ktoré môžu odhaliť vašu totožnosť, je trestný čin.

Ak ste sa stali obeťou domáceho násillia a máte strach vrátiť sa domov, polícia vám (a vašim deťom) poskytne bezpečné útočisko.

Môžete tiež požiadať policajného úradníka, aby vaše údaje neuviedol v úradnom zázname. Mali by ste však mať na pamäti, že polícia je povinná poskytnúť tieto informácie prokuratúre, ak o to požiada.

Len v prípade, že v dôsledku vašej výpovede sa vy alebo váš príbuzný môžete dostať do veľmi nebezpečnej situácie, vám vyšetrojúci sudca (polícia nemá v tejto veci žiadne právomoci) môže udeliť úplnú alebo čiastočnú anonymitu. Vyšetrojúci sudca sa často rozhodne udeliť anonymitu z vlastného podnetu, ale môžete o to požiadať aj sami. Ak vyšetrojúci sudca vašu žiadosť zamietne, proti tomuto rozhodnutiu sa nemôžete odvolať.

Čiastočná anonymita znamená, že vaša totožnosť sa neuvedie do úradného záznamu z vášho výsluchu. To je

možné pri štandardnom i súdnom vyšetrowaní.

Úplná anonymita znamená, že vaša totožnosť sa zachová v tajnosti počas celého trestného konania. Je možná iba v prípade, ak:

- prebieha súdne vyšetrowanie, ktoré vykonáva vyšetrujúci sudca,
- poskytnutie čiastočnej anonymity nie je na vašu ochranu dostatočné,
- domnievate sa, že výpoveďou spôsobíte sebe a svojim príbuzným ohrozenie a že by vás to mohlo odradiť od jej podania, a
- trestného činu sa dopustila zločinecká organizácia alebo ide o závažný trestný čin (napr. únos maloletého dieťaťa alebo vražda).

Na aké služby a pomoc mám počas vyšetrowania trestného činu nárok?

Všetci zamestnanci policajného zboru a súdnych orgánov sú povinní poskytnúť vám všetky potrebné informácie a v prípade potreby vás odkázať na špecializované služby. Existujú rôzne špecializované služby, ktoré ponúkajú pomoc obetiam. Počas trestného konania a dokonca i po ňom môžete požiadať o tieto služby:

- Polícia ponúka prvotné prijatie, praktickú pomoc, informácie, prípravu úradných záznamov a odkázanie na príslušné služby. Ak vám konajúci policajný úradník nedokáže poskytnúť optimálnu podporu (napr. v núdzovej alebo veľmi vážnej situácii), potrebnú podporu vám môže zabezpečiť špecializovaná služba polície na pomoc obetiam (*politieele slachtofferbejegening/assistance policière aux victimes*).
- Úrad pre prijímanie obetí (*slachtofferonthaal/accueil des victimes*) v právnom centre vám môže poskytnúť špecializované informácie o vašej veci. Právne centrum sa nachádza v každom súdnom okrese (ich kontaktné údaje sú k dispozícii vo [francúzskom](#) a v [holandskom jazyku](#)). Tento úrad vám môže poskytnúť potrebnú podporu a pomoc počas celého súdneho konania. Ak to je potrebné, v závislosti od problému vás pracovníci úradu pre prijímanie obetí odkážu na ďalšie špecializované služby. Pracovníci úradu pre prijímanie obetí vám môžu poskytnúť podporu v emocionálne ťažkých chvíľach v priebehu konania a môžu vám pomôcť pri nahliadaní do vášho spisu, počas súdneho pojednávania, s predkladaním listinných dôkazov alebo počas rekonštrukcie trestného činu. Môžu vám takisto pomôcť vyhotoviť výpoveď obeť na použitie v súvislosti s výkonom trestu.
- Služby na pomoc obetiam (*diensten slachtofferhulp/services d'assistance aux victimes*) poskytujú ďalšiu pomoc na vysporiadanie sa s následkami trestného činu: emocionálnu a psychologickú podporu, informácie (o vašich právach, náhrade škody, súdnom konaní a dostupnosti bezplatnej právnej pomoci), ak aj pomoc s oslovovaním rôznych inštitúcií (napríklad poisťovní, polície, súdnych orgánov, advokátov, nemocníc atď.). Zvyčajne vás na tieto [služby](#) odkáže polícia alebo súdni asistenti, ale môžete ich osloviť aj sami.

Prístup ku všetkým týmto službám je bezplatný a úplne dobrovoľný.

Ak ste sa stali obeťou obchodovania s ľuďmi, podporu vám môžu poskytnúť rôzne súkromné špecializované služby. Koordináciu a spoluprácu medzi týmito službami zabezpečuje [Centrum pre rovnaké príležitosti a boj proti rasizmu \(Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding/Centre pour l'Egalité des chances et la lutte contre le racisme\)](#). Ak získate ochranu ako [obeť obchodovania s ľuďmi](#)², získate aj nárok na viaceré osobitné opatrenia týkajúce sa povolenia na pobyt a pracovného povolenia.

Môže vám byť poskytnutá lekárska pomoc, ak však nemáte platné zdravotné poistenie, možno budú od vás požadovať jej úhradu (môžete si však uplatniť nárok na náhradu týchto nákladov). Občania 27 členských štátov EÚ, Islandu, Lichtenštajnska, Nórska a Švajčiarska môžu využiť [európsky preukaz zdravotného poistenia](#).

Existujú možnosti na dosiahnutie zmieru alebo začatie mediácie medzi páchatel'om a mnou?

Mediácia je možná vo všetkých fázach trestného konania: v policajnej fáze (mediácia na úrovni polície), na úrovni obcí (mediácia v súvislosti so správnymi sankciami), na úrovni prokuratúry pred prijatím rozhodnutia o začatí trestného stíhania (mediácia v trestných veciach) a po rozhodnutí prokuratúry o začatí trestného stíhania (mediácia o náhrade). Mediácia o náhrade sa môže uskutočniť aj počas výkonu trestu a po jeho skončení.

Mediáciu možno využiť pri všetkých druhoch trestných činov. Prokurátor, vyšetrujúci sudca a sudca v konaní vás

musia informovať o možnostiach mediácie. O mediáciu môžete požiadať aj sám.

Mediácia na úrovni polície (*politieonele schadebemiddeling/médiation policière*) sa ponúka vo veciach drobných trestných činov (napr. graffiti, drobné krádeže a vandalizmus) na účely náhrady škody na majetku. Tento druh mediácie je k dispozícii v policajných okresoch Leuven, Mechelen a Brusel. Mediácia sa uskutočňuje pred poslaním úradného záznamu prokuratúre. Prokurátor je informovaný o výsledkoch mediácie, a ak sa dosiahla dohoda, prípad sa zvyčajne uzavrie.

Mediácia v súvislosti so [správnymi sankciami](#)³ sa uskutočňuje pred uložením správnej sankcie. Je povinná, ak je páchatel' mladší ako 16 rokov. Cieľom mediácie je najmä náhrada spôsobenej škody a vykonávajú ju úradníci miestnej samosprávy.

Mediáciu v trestných veciach (*bemiddeling in strafzaken/médiation pénale*) môže navrhnúť prokurátor, ak sa domnieva, že trestný čin možno potrestať maximálne dvoma rokmi odňatia slobody. Tento druh mediácie sa uskutočňuje pred prijatím rozhodnutia o stíhaní páchatela a vykonávajú ju pracovníci právneho centra. Ak ste sa stali obeťou trestného činu, bude vás zaujímať najmä mediácia zameraná na náhradu vašej škody. Prokurátor môže navrhnúť prijatie jedného alebo viacerých dodatočných opatrení v súvislosti s páchatel'om (psychologická liečba alebo terapia, kurz alebo poskytnutie určitých služieb). Ak páchatel' a obeť dosiahnu dohodu o náhrade škody a ak páchatel' splnil všetky uložené dodatočné opatrenia, trestné stíhanie sa zastaví (čo znamená, že prokurátor už nebude môcť podať vec na súd). Ak páchatel' nesplní podmienky, vec sa môže postúpiť súdu. Mediácia tohto druhu si vyžaduje vašu spoluprácu. Ak so spoluprácou nesúhlasíte, vaša vec sa vráti prokurátorovi, ktorý prijme nové rozhodnutie o tom, či sa začne trestné stíhanie alebo nie.

Mediácia o náhrade (*herstelbemiddeling/médiation réparatrice*) prebieha oddelene od trestného konania a nenahrádza ho. Súdne orgány sú preto naďalej zodpovedné za všetky rozhodnutia v súvislosti s trestným stíhaním, odsúdením a výkonom trestov. To vám však nebráni začať mediáciu kedykoľvek v priebehu konania, teda predtým, ako sa vec dostane na súd, v priebehu prejednávania veci na súde alebo po tom, ako sudca rozhodol o treste. O mediáciu môže požiadať každý, kto je priamo ovplyvnený trestnou vecou. To znamená, že o mediáciu môže požiadať nielen obeť alebo páchatel', ale napríklad aj partner, člen rodiny alebo príbuzný. Mediáciu o náhrade vykonávajú dve mimovládne organizácie: [Suggnomè](#) v regióne Flámsko a [Médiante](#) vo Francúzskom spoločenstve Belgicka. Majú miestne zastúpenie v každom súdnom okrese. Dohoda dosiahnutá na základe mediácie o náhrade je dôverná a pošle sa súdu len so súhlasom oboch účastníkov. Súd musí v rozsudku spomenúť mediáciu o náhrade, ale nemusí vziať do úvahy dosiahnutú dohodu.

Mediácia je dostupná aj vo veciach mladistvých, pričom mediácia o náhrade je možná na úrovni prokuratúry i na úrovni samotných súdov pre mladistvých. Skupinovú konferenciu [*herstelgericht groepsoverleg (hergo)/concertation restauratrice en groupe*] môže nariadiť len súd pre mladistvých. Sudca by mal uprednostňovať mediáciu (pred odsúdením mladistvého páchatela) a mal by o tejto možnosti informovať účastníkov sporu. Ak mediácia o náhrade vedie k dohode medzi obeťou a páchatel'om, sudca spravidla musí túto dohodu schváliť. Sudca nemôže zmeniť obsah dohody, ale môže ju odmietnuť schváliť, ak jej obsah jednoznačne predstavuje určité ohrozenie verejnej bezpečnosti. Mediáciu a skupinové konferencie uskutočňujú miestne mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti pomoci mladistvým.

Ako bude môj prípad pokračovať po ukončení vyšetrovania?

Rozhodnutia prijaté na konci vyšetrovania sa líšia v závislosti od toho, či ide o súdne alebo štandardné vyšetrovanie.

Pri štandardnom vyšetrovaní sa prokurátor môže rozhodnúť:

- uzavrieť prípad,
- navrhnúť páchatel'ovi priateľskú dohodu (*minnelijke schikking/résolution à l'aimable*) - ak páchatel' prijme návrh a nahradí vám škodu, vec sa uzavrie,
- navrhnúť mediáciu v trestných veciach (*bemiddeling in strafzaken/médiation dans les affaires pénales*),
- postúpiť vašu vec súdu.

Ako poškodený účastník konania alebo občiansky účastník trestného konania budete informovaný o rozhodnutí prokurátora.

Ak sa uskutoční súdne vyšetrowanie, vyšetrujúci sudca musí spis postúpiť komore súdu pre predbežné konania (*raadkamer/chambre du conseil*). Súdne pojednávania v komore pre predbežné konania sú neverejné: tlač a verejnosť nesmú byť prítomné. Vy a váš advokát môžete byť prítomní, ale vaši priatelia a rodina sa nemôžu zúčastniť. Komora pre predbežné konania sa môže rozhodnúť:

- zastaviť konanie, ak sa domnieva, že nie je k dispozícii dostatok dôkazov proti žalovanému alebo že nebol spáchaný žiadny trestný čin,
- postúpiť vec súdu, ak sa domnieva, že je k dispozícii dostatok dôkazov na postavenie žalovaného pred súd,
- zveriť páchatel'a špecializovanej psychiatrickej liečebni, ak je duševne chorý alebo ak je vo vážnom stave duševnej nespôsobilosti, ktorá mu znemožňuje ovládať jeho konanie – žalovaný môže v takom prípade požiadať o verejné pojednávanie,
- odložiť rozsudok: komora pre predbežné konania sa môže rozhodnúť odložiť rozsudok len vtedy, keď páchatel' v minulosti nebol odsúdený na trest odňatia slobody dlhší ako šesť mesiacov. V takom prípade stanoví podmienkový trest nie dlhší ako päť rokov, počas ktorého musí páchatel' splniť viacero podmienok. Ak sa páchatel' počas výkonu podmienkového trestu dopustí ďalšieho trestného činu alebo nesplní podmienky, súd sa môže rozhodnúť vec znova otvoriť.

Ak sa komora pre predbežné konania rozhodne zveriť páchatel'a psychiatrickej liečebni alebo odložiť rozsudok, jej rozhodnutie sa považuje za rovnocenné plnohodnotnému rozsudku trestného súdu a bude mať vplyv aj na váš občiansky nárok na náhradu škody.

Ako poškodený účastník konania alebo [občiansky účastník trestného konania](#)¹ budete informovaný o dátume pojednávania. Aj v prípade, že sa vaša vec postúpi trestnému súdu, budete informovaný o dátume pojednávania.

Môžem sa odvolať v prípade, ak bol môj prípad uzavretý bez toho, aby sa dostal na súd?

Proti rozhodnutiu prokurátora zastaviť konanie nie je možné podať odvolanie. V závislosti od skutočností a okolností veci a dôvodov na jeho zastavenie môže byť stále možné uplatniť si nárok na náhradu škody na trestných súdoch (popri konaniach na občianskych súdoch):

- Ak ide menej závažný trestný čin (*contravention/overtreding*) alebo stredne závažný trestný čin (*délit/wanbedrijf*), je možné predvolať páchatel'a na súd priamo. Na tieto účely musíte požiadať súdneho úradníka, aby páchatel'ovi doručil predvolanie.
- Môžete takisto podať trestné oznámenie vyšetrujúcemu sudcovi a uplatniť si nárok ako [občiansky účastník trestného konania](#)¹. Sudca je potom povinný začať súdne vyšetrowanie. Na tieto účely musíte pred vyšetrujúcim sudcom výslovne vyhlásiť, že si uplatňujete nárok ako občiansky účastník trestného konania. Môžete to urobiť ústne alebo písomne. Vyšetrujúci sudca spíše úradný záznam potvrdzujúci, že ste občiansky účastník konania. Mali by ste vedieť, že v takom prípade od vás vyšetrujúci sudca môže požadovať zloženie záruky na pokrytie trov konania. Výšku tejto platby stanoví sudca. Takisto by ste mali vedieť, že komora súdu pre predbežné konania sa na konci vyšetrowania môže rozhodnúť nepostúpiť vec na konanie pred súdom, ak napríklad neexistuje dostatok dôkazov proti žalovanému. Počas konania musíte potvrdiť svoje postavenie občianskeho účastníka konania.

Ako občiansky účastník trestného konania nemôžete páchatel'a priamo predvolať na súd ani podať trestné oznámenie, ak je páchatel' maloleté dieťa.

Ako [občiansky účastník trestného konania](#)¹ môžete podať odvolanie proti všetkým rozhodnutiam komory pre predbežné konania vrátane rozhodnutí nestíhať žalovaného, a to vyšetrovacej komore odvolacieho súdu (*Kamer van inbeschuldigingstelling/Chambre des mises en accusation*). Proti rozhodnutiu vyšetrovacej komory sa nemôžete odvolať ani nemôžete následne sám predvolať páchatel'a na súd.

Ak komora pre predbežné konania prijme rozhodnutie o náhrade škody (podľa ktorého sa páchatel' zverí psychiatrickej liečebni alebo sa rozsudok odloží), môžete sa odvolať v súvislosti s priznanou náhradou škody, ale nie proti trestnému rozsudku. Do pätnástich dní (alebo do troch dní, ak je páchatel' vo vyšetrovacej väzbe) sa musíte odvolať na registratúre súdu. Vyšetrovacia komora odvolacieho súdu potom preskúma váš nárok na náhradu škody.

Ak ste sa z akéhokoľvek dôvodu nezúčastnili na trestnom konaní, môžete si nárok uplatniť na občianskych súdoch. Túto možnosť máte aj vtedy, keď sa prokuratúra rozhodne nepokračovať v trestnoprávnej veci. Občianskoprávny nárok si pred občianskym súdom uplatníte tak, že predvoláte osobu, ktorá spôsobila škodu, okrem prípadov, keď sú všetci účastníci konania ochotní dostaviť sa dobrovoľne. Ak je do veci zapojená aj poisťovňa (napríklad po dopravnej nehode), môžete ju takisto predvolať. Konanie na občianskom súde sa podstatne líši od trestného konania. Ak si chcete uplatniť nárok na občianskom súde (*burgerlijke rechtbank/tribunal civil*) (napríklad ak ste sa nezúčastnili na trestnom konaní alebo ak bola vaša vec uzavretá), musíte byť pripravený preukázať, že bolo spáchané protiprávne konanie. Ak prebieha trestné konanie, občiansky súd musí pozastaviť konanie, ktoré na ňom prebieha, až kým trestný súd nevydá rozsudok. Občiansky súd je viazaný zisteniami v trestnoprávnej veci. Pri uplatnení nároku na občianskom súde sa takisto musia platiť trovy.

Som cudzinec. Akým spôsobom sú chránené moje práva a záujmy?

Ako cudzinec máte všetky práva vysvetlené vyššie. Budete mať aj určité ďalšie nároky, ktoré vám uľahčia účasť na trestnom konaní.

Ak neovládate úradný jazyk daného miesta, máte právo požiadať o bezplatné pridelenie tlmočníka. Svoju výpoveď môžete napísať aj sám (alebo požiadať policajného úradníka, aby ju napísal vo vašom materinskom jazyku). Ak sa nezdržiavate v krajine, prokurátor alebo vyšetrojúci sudca vás môže vypočuť prostredníctvom videokonferencie alebo telekonferencie.

Ak ste žiadateľom o azyl, máte automatické právo požiadať o bezplatné pridelenie advokáta v rámci systému druhotnej právnej pomoci.

Ďalšie informácie

- Ústava - v [holandskom](#) a vo [francúzskom jazyku](#)
- Súdny poriadok - v [holandskom](#) a vo [francúzskom jazyku](#)
- Trestný poriadok - v [holandskom](#) a vo [francúzskom jazyku](#)
- Zákon o policajnom zbore z 5. augusta 1992 - v [holandskom](#) a vo [francúzskom jazyku](#)
- Zákon o štátnom odškodnení z 1. augusta 1985 - v [holandskom](#) a vo [francúzskom jazyku](#)
- Zákon o odklade rozsudku, odklade výkonu trestu a podmienenom treste z 29. júna 1964 - v [holandskom jazyku](#)
- Obežník GPI 58 zo 4. mája 2007 o zaobchádzaní s obeťami v integrovaných policajných zložkách štruktúrovaný do dvoch úrovní - v [holandskom jazyku](#)
- Obežník Zboru generálnych prokurátorov COL 5/2009 o používaní jednotných potvrdení o podaní trestného oznámenia, pokynoch na ich odovzdanie políciou a úprave obežníka COL 8/2005, revidovaná verzia z 20. decembra 2012
- Obežník z 26. septembra 2008 o zavedení multidisciplinárnej spolupráce týkajúcej sa obetí obchodovania s ľuďmi a/alebo obetí závažných foriem pašovania ľudí - v [holandskom jazyku](#)
- Obežník COL 16/2012 z 12. novembra 2012 - spoločný obežník ministerstva spravodlivosti, ministerstva vnútra a Zboru generálnych prokurátorov o prijímaní obetí prokuratúrami a súdmi
- Obežník COL 17/2012 z 12. novembra 2012 - spoločný obežník ministerstva spravodlivosti, ministerstva vnútra a Zboru generálnych prokurátorov o úctivom zaobchádzaní so zosnulými, oznámení o úmrtí, úctivom odchode z miesta činu a jeho vyčistení vo veciach, do ktorých sú zapojené súdne orgány
- Obežník COL 18/2012 z 12. decembra 2012 - spoločný obežník ministerstva spravodlivosti, ministerstva vnútra a Zboru generálnych prokurátorov o dočasnom zákaze vstupu do domu v prípade domáceho násillia
- Kráľovský dekrét z 18. decembra 2003 o podmienkach čiastočne alebo úplne bezplatnej sekundárnej právnej pomoci a podpory - v [holandskom jazyku](#)
- Kráľovský dekrét zo 16. mája 2004 o boji proti obchodovaniu s ľuďmi a pašovaniu ľudí - v [holandskom jazyku](#)
- Kráľovský dekrét z 13. júna 1999 o organizácii oddelenia pre právnické centrá ministerstva spravodlivosti - v [holandskom](#) a vo [francúzskom jazyku](#)
- Kráľovský dekrét z 28. decembra 1950, ktorým sa stanovujú všeobecné pravidlá zákonných trov v trestnoprávných veciach
- Dohoda o spolupráci zo 7. apríla 1998 medzi štátom a flámskym spoločenstvom o starostlivosti o obeť -

v [holandskom jazyku](#)

- Protokolárna dohoda z 5. júna 2009 medzi štátom, flámskym spoločenstvom, francúzskym spoločenstvom, Výborom francúzskeho spoločenstva a Spoločným výborom spoločenstiev pre starostlivosť o obeť – v holandskom a vo francúzskom jazyku
- Protokolárna dohoda z 5. júna 2009 medzi štátom, flámskym spoločenstvom a regiónom Valónsko o starostlivosti o obeť – v holandskom a vo francúzskom jazyku
- Protokolárna dohoda z 5. júna 2009 medzi štátom a nemecky hovoriacim spoločenstvom o starostlivosti o obeť – v holandskom, vo francúzskom a v nemeckom jazyku

1. Občiansky účastník trestného konania

Kedykoľvek počas trestného konania si môžete uplatniť občianskoprávny nárok na trestnom súde, aj keď ste nepodali trestné oznámenie na políciu. Okrem bežných práv obeť máte ako občiansky účastník trestného konania aj tieto práva:

požadovať náhradu škody, byť vypočutý na súde, získať náhradu trov na konci konania, požiadať počas súdneho konania o tlmočníka, ak je vaša občianskoprávna žaloba uznaná ako prípustná a dostatočne podložená, získate aj ďalšie práva v trestnom konaní bez toho, aby ste museli súdu podať návrh na uznanie za obeť v súvislosti s výkonom trestu. Ak už prokuratúra začala konanie, môžete sa zaregistrovať ako občiansky účastník trestného konania prostredníctvom výslovného vyhlásenia. Môžete to urobiť v ktorejkoľvek fáze vyšetrovania a samotného konania, ale už nie vo fáze odvolania. Ak ide o menej závažný trestný čin (contravention/overtreding) alebo stredne závažný trestný čin (délit/wanbedrijf), občianskoprávny nárok si môžete uplatniť u vyšetrovacieho sudcu, ktorý je potom povinný začať trestné vyšetrovanie. Majte na pamäti, že na konci vyšetrovania môže komora pre predbežné konania stále rozhodnúť, že neexistujú dostatočné dôkazy na postavenie údajného páchatela pred súd. Ak chcete získať náhradu škody, musíte preukázať škodu, ktorú ste utrpeli. Súd posúdi prípustnosť vášho návrhu a buď ho prijme, alebo zamietne. Ako občiansky účastník trestného konania máte nárok na predloženie veci vyšetrovacej komore odvolacieho súdu, ak trestné vyšetrovanie stále prebieha jeden rok od svojho začiatku. Táto možnosť vám dáva nepriamu kontrolu nad pokrokom vo vyšetrovaní.

2. Ochrana obeť obchodovania s ľuďmi

Od začiatku 90. rokov 20. storočia Belgicko ponúka obetiam obchodovania s ľuďmi systém statusu rezidenta. Na status „obeť obchodovania s ľuďmi“ majú nárok tieto kategórie obetí: obeť obchodovania s ľuďmi (napr. obchodovania s ľuďmi na účely rôznych foriem sexuálneho vykorisťovania, žobrania, hospodárskeho vykorisťovania, odobratia orgánov, núteného páchania trestných činov), obeť pašovania ľudí (teda pomoci pri nelegálnej migrácii na účely vytvárania zisku), ak existujú príťažujúce okolnosti. Na tento status majú nárok obeť násillia alebo obeť, ktorých život je v ohrození. Na základe uznania ako obeť obchodovania s ľuďmi máte nárok na osobitné opatrenia týkajúce sa povolenia na pobyt a pracovného povolenia, ak: prerušíte kontakt s podozrivými páchatelmi, prijmete povinnú pomoc, ktorú ponúka schválené stredisko špecializujúce sa na zabezpečovanie prijímacích zariadení a podporu osôb, s ktorými sa obchodovalo, spolupracujete so súdnymi orgánmi podaním výpovede alebo trestného oznámenia.

3. Správne sankcie

Správne sankcie ukladajú miestne samosprávy a nie sú trestnými sankciami. Miestne samosprávy majú právomoc potrestať niektoré drobné trestné činy a priestupky prostredníctvom správnych sankcií (pokuty, zatvorenie budov alebo priestorov, pozastavenie povolení alebo licencií). Obec môže uložiť tieto sankcie za porušenie svojich predpisov, určité formy vandalizmu atď. Stíhanie nezávisí priamo od prokurátora.

■ **Posledná aktualizácia: 03/07/2025**

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.